



We know
books

Ray Quarendi

CARTEA BUNICILOR

*sau cum să fii un bunic mai bun
ca un părinte, însă...
cu o altă abordare*

Traducerea din limba engleză de
Corina Șoimușan

CUPRINS

Introducere	11
Bătrânețea aduce tinerețe sau „Întineresc cu fiecare an ce trece.”	13
Cum să facem față distanței sau „Locuiesc prea departe.”	17
Ochii care nu se văd se uită? sau „Simt că nu fac parte din viața lor.”	21
Absența liniștește apele sau „Poate e mai bine să nu ne vedem prea des.”	23
Ai grijă unde te așezi sau „Nu mi-e ușor să am grijă de nepoții mei”	27
Copiii tăi, casa mea sau „Oare n-ar trebui să-i pot disciplina pe copii când sunt la mine?”	31
Casa mea, metoda mea de disciplinare? sau „Copiii își fac de cap la mine acasă, iar părinții lor doar privesc.”	35
Prea obosită să am grijă de copii sau „Nu pot supraveghea copiii atât de mult cât mi se cere.”	39
Bunica versus experții sau „Cred că am învățat câte ceva din ce înseamnă să crești copii.”	43
Nepoții de tip Jekyll și Hyde sau „Copiii se poartă bine când sunt cu mine.”	47
Copilul meu nu ascultă sau „De ce nu-mi urmează sfatul pe care-l cer?”	51
Sfatul lui Elmer Fudd sau „Mă simt prinsă la mijloc.”	53

Tăcerea e de aur sau „Ar fi mai bine să învăț să-mi țin gura”	57
Gestionarea smiorcăielilor și a crizelor de tantrum (S.W.A.T.) sau „Noi mai dădeam câte o palmă la fund, dar ei nu.”	59
Bunica salvatoare sau „Poate nu ar fi trebuit să intervin.”	63
Unu, doi, trei, prea mulți? sau „Cum pot face față atâtor copii?”	65
O a doua șansă sau „Dacă aș putea da timpul înapoi, aș schimba...”	69
Rezistența față de religie sau „Copiii mei nu vor să urmeze religia în care au fost crescuți.”	71
Convertirea ca schimbare a vieții sau „Îmi doresc să fi crezut mai devreme.”	73
E vina bunicii sau „De ce sunt eu de vină pentru asta?”	75
A iubi nu înseamnă a trece cu vederea sau „Nu vreau ca ei să creadă că sunt de acord cu asta.”	77
Competiția de sărbători sau „Îmi doresc să putem petrece mai mult timp cu ei de sărbători.”	81
Lipsa echității este corectă sau „Ei spun că exagerăm de Crăciun.”	83
Bunici care răsfăț sau „Ce e rău în puțin răsfăț?”	87
Prea multă mândrie sau „Oprește-mă până nu mă laud și mai mult.”	91
A face sau a face prea mult? sau „Răsfăț prea mult?”	95
Răsfăț în sensul bun sau „Nu pot să-mi răsfăț nepoții. Deja sunt răsfățați.”	97

Îndrumare de bunică sau „Ascult, așa că nepoții mei vin la mine.”	99
Nefavoritul sau „Pur și simplu e mai greu să-l plăci.”	103
Hiperactivat sau „Nu mai țin pasul cu toate activitățile lor.”	105
Compararea copilăriei sau „Când eram de vârsta ta...”	107
Părinți abuzați sau „De ce le permit părinții atât de multă lipsă de respect?”	109
Îngăduirea obrăzniciei sau „Vorbește mai frumos”	111
Te rog spune <i>Mulțumesc</i> sau „Unde a dispărut politetea?”	113
Adolescenți invizibili sau „Unde sunt toți nepoții mei?”	117
Zona „tech” sau „Lasă jos telefonul și vorbește.”	121
Viziuni diferite sau „Nu cred că le va face rău.”	123
Cu sau fără televizor sau „Majoritatea copiilor au televizor în cameră.”	127
Înapoi acasă sau „Ne-am pus casa la dispoziție. Pentru cât timp, nu știu.”	131
Runda a doua de creștere a copiilor sau „Cresc din nou copii.”	135
Folosirea copiilor pentru a pedepsi sau „Nu sunt lăsată să-mi văd nepoții.”	139
Am devenit bunică în mod neașteptat sau „Nu așa mi-am imaginat că voi fi bunică pentru prima oară.”	143
Despre autor	147

Bătrânețea aduce tinerețe sau „Întineresc cu fiecare an ce trece.”



Mă așteptam să-mi placă să fiu bunic. Dar nu mi-am imaginat că atât de mult.

„Dacă aș fi știut că a avea nepoți e atât de plăcut, i-aș fi avut pe ei mai întâi.” Acesta este un sentiment des întâlnit. Ce anume face atât de plăcut să fii bunic pentru cei mai mulți dintre noi?

Nepoții adaugă tinerețe. Entuziasm, savoare, energie – au destul atât pentru ei înșiși, cât și pentru noi. Noi îmbătrânim, dar ei trag de noi să fim mai tineri. „Bunicul a mers cu mine la fiecare plimbare și ne-am dat de trei ori pe mașinuțele electrice.” Ei ne oferă o a doua șansă cu copiii. Ceea ce am învățat de-a lungul timpului despre a fi părinte putem acum aplica în viața lor. Avem șansa să corectăm ceea ce am greșit în relația cu copiii noștri.

Nepoții adaugă iubire. În mod special cei mici îi privesc pe bunici cu adorație. Puține relații sunt atât de indiscutabil de bune. Cine nu s-ar delecta cu o astfel de favoare, mai ales atunci când nu demult a avut de crescut adolescenți.

Flexibilitate a programului. Pentru majoritatea bunnicilor, responsabilitățile permanente de creștere a copiilor, de menținere a casei și a serviciului, dacă nu sunt deja complet încheiate, încep să dispară treptat. Structura vieții se destinde lăsând loc altor priorități: „Mama, poți să îl iei pe Stanford de la Grădinița Little College în zilele de marți?”; „Bunicul a venit la fiecare meci al meu anul acesta.” Adesea, tot atât de mulți bunici cât și părinți participă ca spectatori. Iar mulți dintre ei nu au un alt loc în care trebuie să fie. Ei au timp să zăbovească, să celebreze victoria sau să consoleze înfrângerea.

Libertate financiară. „Bunica mi-a cumpărat cățelul acesta de pluș și apoi a plătit două înghețate la cupă.” Ai avut cumva aceeași libertate financiară cu propriii tăi copii? Și chiar dacă ai fi avut, erai puțin reținut din teama de răsfăț? Mai ai rețineri? „Mama, te rog, gata cu animalele de pluș. Eva doarme pe podea pentru că patul îi este ocupat de jucării în două straturi.” Multor bunici le face plăcere să răsfete mai mult decât atunci când erau părinți.

Tot mai puțină disciplină. Disciplina este munca cea mai dificilă a educației/parentingului, aducând copiilor nemulțumiri în relația cu părinții, chiar dacă temporare. Majoritatea bunicilor au renunțat la rolul de autoritate cu ani în urmă. În consecință, în ochii nepoților, ei sunt pur și simplu mai plăcuți și mai conectați la copilărie. „Nu ai vrut să fii rea, Charity, nu-i așa? Te-ai simțit doar prost pentru că biscuitul fratelui tău a avut mai multe bucăți de ciocolată decât al tău. Așa e?”

Care dintre adulți ar primi cele mai multe voturi la orice sondaj de opinie? Acela care i-a luat lui Charity biscuietele pentru că a avut o criză de tantrum¹, sau acela care vrea să-i ofere un alt biscuit ce conține mai multe bucăți de ciocolată?

Desigur, dacă bunicul sau bunica, căutând să fie mereu agreabil/ă intervine în mod regulat în metoda de disciplină a părintelui, copiii îi vor ține partea, dar părintele va fi în dezacord, un subiect pe care-l vom aborda mai târziu.

Efectul ordinii nașterilor. Aceasta marchează o turnură către un stil de educație/parenting mai relaxat – unii l-ar numi mai lejer – pe măsură ce mai apare un copil în familie. Împreună cu soția mea, Randi, avem zece copii. Îl încurajam pe cel mai mare, la vârsta de un an, să își demonstreze cunoștințele de bază în anatomie. „Unde sunt ochii tăi? Unde este nasul tău? Unde este nervul tău vag?” Cea mai mică avea vârsta de opt ani când mi-a trecut prin cap să o întreb „Știi să numeri?” Când Peter, cel de-al nouălea copil, avea trei luni, cineva a întrebat-o pe Randi „Petey doarme toată noaptea?” Ea a răspuns ironic: „Nu știi dacă el doarme, dar noi sigur dormim”. Pe măsură ce mai apare un copil atât părinții, cât și bunicii devin tot mai blânzi.

Același comportament pe care l-am avut eu ca și copil și pentru care tatăl meu s-a supărat foarte tare, tot el l-a găsit scuzabil, ba chiar simpatic, la copiii mei. A fost nevoie de mai

¹ Tantrum-ul – comportament al copilului cu vârsta mai mare de 18 luni, manifestat sub formă de furie dificil de controlat, exprimată prin plâns insistent, țipete și agitație fizică (n.red.).

mult comportament copilăresc neadecvat pentru a-l supăra. Așa cum observa un comedian „Oamenii ăștia nu sunt aceiași cu cei care ne-au crescut pe noi. ăștia sunt oameni în vârstă care încearcă să ajungă în Rai.”

Efectul ordinii la naștere poate să iasă din nou la iveală odată cu nepoții. Părinții mei au fost martori la sosirea a optsprezece nepoți în douăzeci de ani. Mama a tapetat pereții camerei de zi cu fotografii ale nepoților de la primul până la al zecelea. Cu ultimii opt nepoți s-a mulțumit să lipească pe frigider desenele făcute de aceștia. Erau, într-adevăr, colorate.

Nepoții, iubirea lor, flexibilitatea vieții, îmblânzirea graduală determinată de ordinea nașterilor: toate împreună conduc către o mai mare șansă de a simți miros de trandafiri mai degrabă decât de scutece.

Așadar, de ce nu ai avut nepoți mai întâi?

LIBRIS

We know
books



Cum să facem față distanței sau „Locuiesc prea departe.”



Fiica mea, împreună cu soțul și cei trei copii (cu vârste de opt, doisprezece și paisprezece ani), s-au mutat într-un alt stat din cauza serviciului. Ne este foarte dor de ei. Aveți recomandări pentru bunicii care locuiesc în alt stat?

Eu am crescut cu cinci perechi de mătuși și unchi, doi bunici și o bunică. Cu toții locuiam pe o rază de 8 km. La vârsta de patru ani, familia mea s-a mutat la aproximativ 11 km distanță față de bunici. Fiind de origine italiană mă întrebam dacă nu cumva încălcam vreo regulă.

Italian sau nu, de-a lungul istoriei, generații întregi au trăit în zone apropiate geografic, putându-se baza unii pe alții. Bunicii erau conectați la întreaga familie, oferind îndrumare din experiența acumulată de-a lungul vieții.

Azi, familiile sunt separate, unii ar spune chiar împrăștiate peste tot prin țară sau prin lume. Celor în vârstă, pensionarea le poate aduce libertatea de a se reloca pe care nu o aveau în tinerețe. Celor mai tineri, cariera le cere adesea să-și schimbe domiciliul, iar în unele cazuri chiar de mai multe ori. Potrivit unui sondaj de opinie o familie obișnuită se mută în alt oraș, în medie, tot la patru ani.

În timp ce viața modernă adaugă tot mai mulți kilometri între tot mai multe familii, totodată asigură și noi modalități de a scurta distanțele. Călătoriile sunt facilitate azi de tehnologie.

În timpul facultății principala legătură cu cei de acasă era o scrisoare trimisă prin poștă. Contrar a ceea ce cred nepoții mei, Pony Express² nu mai era o opțiune la vremea respectivă.

² Serviciu rapid de poștă ce folosea caii ca mijloc de transport (*n.tr.*).

Telefoanele fuseseră inventate, dar erau taxate ca apel interurban ce valora puțin sub taxele școlare, astfel că apelurile erau rare și scurte. Raportat la ce știm azi despre mijloacele de comunicare, la vremea respectivă acestea erau lente și implicau mult efort.

Cu bune și rele tinerii de azi sunt îndrăgostiți de facilități și viteză – mesaje text, Skype, email, mesagerie instantanee (Oare *instant* e destul de rapid?), Face Page, Space Book, sau cum s-or fi numind³. Ca ultimă resursă în comunicare, unii apelează la mesaje vocale.

Majoritatea dintre noi, cei care avem o vârstă, suntem la curent cu ultimele noutăți în ce privește mijloacele de comunicare. Suntem însă boboci când vine vorba de a le folosi. O imagine populară care circulă pe internet arată un copil de doi ani ce vorbește la telefonul mobil ținându-se cu o mână de cap în semn de frustrare, și spune: „Nu, bunico, fă click dreapta de două ori pe pictogramă”.

În timp ce noi suntem competenți în lucrurile cu care am crescut, cei mai tineri sunt competenți în lucrurile cu care ei cresc la rândul lor. Este ceea ce ei folosesc. Încercați să vă obișnuiți cu modul în care ei le folosesc. Folosiți-le și voi, chiar dacă nu la fel de ușor ca ei.

Tehnologia, oricât de sofisticată ar fi, nu va putea înlocui niciodată contactul personal, dar asigură accesul imediat în viața celor dragi. Ca o formă de legătură cu propria tinerețe, ați putea în continuare să scrieți o scrisoare. Dați o căutare pe Google: „model de scrisoare electronică”.

Atunci când comunicarea călătorește cu viteza luminii (≈ 300.000 km pe secundă) distanța se micșorează. Cu toate acestea, lipsește prezența fizică. Este imposibil ca la cincisprezece minute după ce ai fost sunat să prinzi meciul de fotbal al lui Bebe sau să ai grijă de Maria-superenergia. Vizitele sunt programate. Ele constituie evenimente speciale. Prin urmare, evenimentele speciale înseamnă cadouri. Cu alte cuvinte, apare tentația de a duce mai multe cadouri odată, pentru a compensa lipsa prezenței în viața nepoților. Oricât de bine intenționat ar fi acest gest, se poate întoarce împotriva noastră. Copiii pot învăța astfel să prețuiască mai mult ceea ce le duceți decât ceea ce sunteți.

Ca sfat orientativ, oferiți cadouri la fel ca atunci când ați locui în apropiere, presupunând, desigur, că nu ați exagera nici în acest caz. Zilele de naștere, botezurile, absolvirile și nunțile

³ Am putea adăuga WhatsApp, Telegram, Signal, Face Time și multe altele (n.red.).

sunt evenimente firești la care să oferiți cadouri. Nu însă și Ziua lui Cristofor Columb sau Ziua Hârciogului⁴.

Luați în considerare să vă cazați la un hotel. Dacă nepoții voștri ar locui aproape, probabil că ați sta acolo peste noapte destul de des. Însă, acum că locuiți departe, vizitele voastre sunt mai rare dar și mai lungi. Benjamin Franklin avea o vorbă: „Peștii și musafirii miros după trei zile”. Într-adevăr, nu sunteți musafiri; sunteți parte din familie și vă spălați regulat. Așadar, de ce să vă cazați la hotel? Nu este o obligație, ci o opțiune. Este o invitație de a oferi familiei și vouă înșivă puțină intimitate.

Ce faceți în cazul în care, chiar dacă nu aduceți vorba despre căutarea unui loc de cazare pe perioada vizitei, copiii vă vor sugera acest lucru? Să nu o luați în nume personal, spunând: „Nu venim așa des, deci ne-am gândit că vom fi bineveniți să stăm câteva nopți”. Doar pentru că sunteți parte din familie, asta nu înseamnă că prezența voastră permanentă nu ar putea să dea puțin peste cap rutina lor de familie.

Ce faceți dacă, totuși, niciunul dintre soți nu concepe ca voi să vă cazați în altă parte? Nu analizați prea mult acest lucru. Aveți votul unanim pentru a rămâne, cu condiția ca și soțul/soția voastră să fie de acord.

Ce se întâmplă dacă unul dintre părinți insistă să stați la ei, dar celălalt nu spune nimic, sau caută pe internet toate cazările posibile pe o rază de 40 de km? Dacă nu își exprimă amândoi acordul, acceptați broșurile cu oferte de cazare. E posibil ca nepoții să voteze pentru șederea voastră la ei pe perioada vizitei, dar încă nu au vârsta legală pentru exprimarea votului.

Mai presus însă de orice, atât ziua, cât și noaptea, încercați să vă purtați cât mai frumos. Fiți plăcuți, de ajutor, comozi. Păstrați propriile păreri pentru voi înșivă dacă nu vi se cer. Când vă întoarceți acasă nu frământați în minte orice eveniment neplăcut. Cu alte cuvinte, fiți cât se poate de agreabili. Astfel, vizitele vor fi îmbrăcate într-o lumină caldă.

Și o ultimă sugestie: Dacă stați la ei, nu uitați să vă faceți patul și să vă puneți prosopul ud la uscat. La hotel, însă, sunteți scutiți de această obligație.

⁴ *Columbus Day* este o sărbătoare națională americană, iar *Ground Hog Day* este o sărbătoare tradițională specifică Americii de Nord și Canadei (*n.tr.*).

LIBRIS

We know
books



Ochii care nu se văd se uită? sau „Simt că nu fac parte din viața lor.”



Locuim la distanță de câteva sute de kilometri față de fiul meu și familia lui. Socrii fiului nostru locuiesc în același oraș și sunt tot timpul prezenți în viața nepoților. Uneori ne simțim ca și cum am fi bunicii de departe, aproape uitați.

Tocmai ce am discutat anterior despre modalități de a ne îmbunătăți imaginea de bunici atunci când distanța conspiră în a o sabota. Pe scurt, călătoriți prin intermediul mijloacelor rapide de comunicare și vizitați-i pe calea apelurilor video.

Cu toate acestea, din punct de vedere geografic, voi sunteți bunicii de la distanță. Iar asta e realitatea cu care vă confrunțați. Nu puteți fi prezenți la toate activitățile și nici nu puteți avea grijă de un copil într-o jumătate de oră de la solicitare sau să duceți cu mașina pe oricare oriunde în mod regulat. Ciclul zilnic al familiei lor este ceva despre care voi doar auziți. Este perfect firesc, așadar, să vă puneți întrebarea dacă nu cumva imaginea voastră de bunici suferă pe undeva. Distanța poate provoca frustrare.

Cineva spunea odată: „Frustrarea este diferența/distanța dintre lucrurile ca atare sunt și felul în care am vrea ca ele să fie.” Ca să diminuezi frustrarea, micșorați distanța. Iar pentru asta aveți două opțiuni: schimbați realitatea în care trăiți, sau schimbați modul în care gândiți.

Pentru a schimba contextul în care trăiți puteți să vă mutați în același oraș cu ei, poate chiar în aceeași zonă. Sau puteți încerca să îi convingeți să se mute ei lângă voi. Dacă acest lucru nu este realizabil sau dezirabil, nu vă rămâne decât să vă schimbați modul de gândire.